

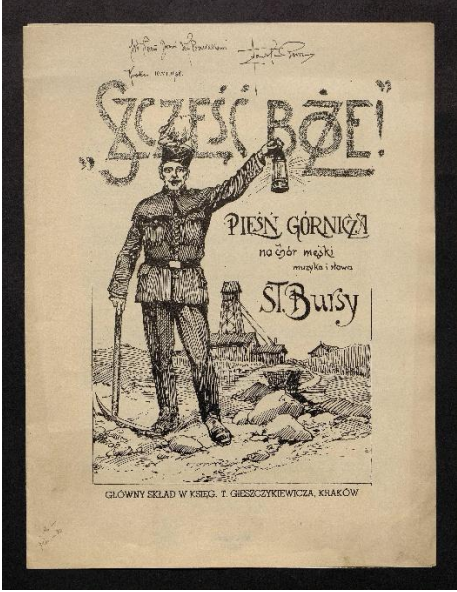
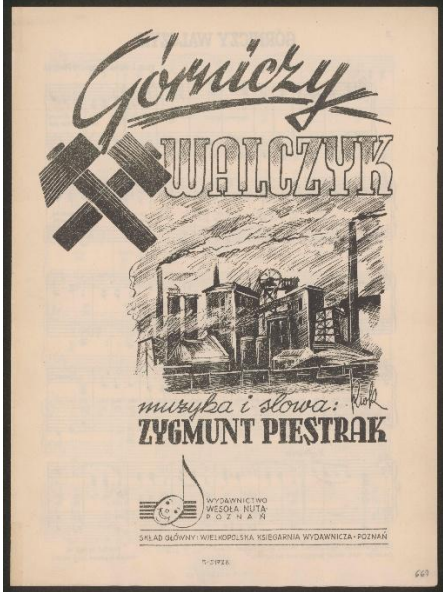
„Śląska hałda” opowieść o przemianie Aleksandra Goniewicz	„Śląska hałda” opowieść o przemianie Aleksandra Goniewicz
Georgius Agricola (urodzony 24 marca 1494 w Glauchau, Saksonia [Niemcy] — zmarł 21 listopada 1555 w Chemnitz) był niemieckim uczonym i naukowcem znanym jako „ojciec mineralogii”. Choć był wysoce wykształconym klasycystą i humanistą, cenionym przez uczonych swoich i późniejszych czasów, to jednak był wyjątkowo niezależny od teorii starożytnych autorytetów. ...	„Górny Śląsk nie jest cukrową sielanką. Nie jest pełnym gestu dramatem. Jest prozą, pełną życiowej mądrości. Dużo tam pracy realnej i dużo kamieni. Czasem, ale tylko czasem, na tych rudych, kopciem okrytych hałdach, z pośród czarnych siedlisk fabrycznych, z pośród żużli i popiołów trudu powszedniego, niedostrzeżony przez samych jego mieszkańców — wykwita tęczyowy kwiat poezji.”
„Ojciec mineralogii”	Górny Śląsk

„Śląska hałda” opowieść o przemianie Aleksandra Goniewicz	„Śląska hałda” opowieść o przemianie Aleksandra Goniewicz
Notatki	Ordynacja Kazimierza Wielkiego z 1368 roku regulująca organizację robót górniczych, – statuty górnicze z 1505 roku powołujące sądy i nadzór królewski. – „Ordunek Górny” (lub Górniczy) z 1528 roku Jana II Dobrego i Jerzego Brandenburskiego regulacja organizacji górnictwa na Górnym Śląsku i powołująca pierwszy urząd nadzoru w Tarnowskich Górach. – regulacje prawne Fryderyk Wilhelm II z 1767 roku ogłosił „Prawo górnicze dla Śląska i Hrabstwa Kłodzkiego”. – Księstwo Warszawskie i Królestwo Polskie – Stanisław Staszic powołał Główną Dyрекcję Górniczą w Kielcach, – Rosja – Zarządy, Austria – Starostwa Górnicze, Prusy – Urzędy Górnicze. – od 1922 roku w Katowicach działał Wyższy Urząd Górniczy i Starosta Górniczy. – od 1923 roku obowiązywało pierwsze polskie prawo górnicze, które od 1930 roku stało się „Prawem górniczym”.
Górnice pozdrowienie	Regulacje prawne

„Śląska hałda” opowieść o przemianie Aleksandra Goniewicz	„Śląska hałda” opowieść o przemianie Aleksandra Goniewicz
Rodzina jako czynnik kulturotwórczy, a matka jako ostoja wartości tradycyjnych. Na zdjęciu widoczna kobieta (matrona), purpurka na głowie świadczy, że jest mężatką. Na szyi pięć sznurów koralu ze śląskim krzyżykiem, w uszach złote kolczyki (kolca). Aksamitna jakła w typie bytomskim, obfita kecka nakryta bogato haftowanym, pasiastym fartuchem. Mąż raczej robotnik (może być górnik), elegancko odziany w anzug, na głowie melonik. W kieszeni widoczny łańcuszek od zegarka kieszonkowego, przypięty do kamizelki. Zdjęcie wykonane z okazji Pierwszej Komunii Świętej córki – najstarszej z piątki dzieci. Ubrania zgodne z panującą modą miejską.	Codzienna modlitwa odmawiana przez zbiorowość przed każdym rozpoczęciem pracy. Punktem do tego górników wyznaczonym była najczęściej cechownia ze specjalnym ołtarzem z wizerunkiem patronki górników: „na kopalni, na cechowni niejednokrotnie tam się odbywały podziały załogi, tak zwany felezunek, no i była tam właśnie kapliczka świętej Barbary. [...] Każdy podchodził... właśnie, to było takie dominujące, że była kapliczka, a po drugiej stronie była tablica czarna, no i tam było kilkadziesiąt nazwisk górników, którzy zostali na dole... [...] Cyt. „Narracje górnicze z terenu Zabrze. Kopalnia to je do mnie wszystko”, Zabrze 2016, s. 256.
Kult św. Barbary	Rodzina

„Śląska hałda” opowieść o przemianie Aleksandra Goniewicz	„Śląska hałda” opowieść o przemianie Aleksandra Goniewicz
Kopalnia – jest zakładem wydobywczym zajmującym się pozyskiwaniem surowców (kopaliny). W prostej formule składa się z części nadziemnej (nadszybia) oraz podziemnej (system szybów, chodników i wyrobisk). Pracownikami są wykwalifikowani robotnicy (górnicy).	Śmierć na kopalni – Górnikom, którzy zginęli w czasie pracy, pochówek był organizowany na cześć kopalni, w której byli zatrudnieni. To kopalnia zabezpieczała renty dla wdów i sierot. Taka mogła być rekompensata dla rodziny za poniesioną stratę.
	
Kopalnia.	Śmierć na kopalni

„Śląska hałda” opowieść o przemianie Aleksandra Goniewicz	„Śląska hałda” opowieść o przemianie Aleksandra Goniewicz
Nieużytki górnicze. Podział: • nieużytki górnictwa podziemnego (zwały górnictwa węgla kamiennego, rud żelaza, rud cynkowo-olowiowych, rud miedzi), • nieużytki górnictwa odkrywkowego (nieużytki górnictwa węgla kamiennego, brunatnego, torfu, siarki, rud cynkowo-olowiowych), • nieużytki górnictwa surowców skalnych (wyróbiska górnictwa piasku podsadzkowego, kruszyw naturalnych, surowców plastycznych, skał zwięzłych), • szkody górnictwa podziemnego (zapadliska), • szkody górnictwa odkrywkowego (tereny otaczające, odwodnienie). 	„Zbudowano” z niego kolonie, osiedla, całe miasta, system łączących je dróg i arterii kolejowych. Z „węgla” powstała określona grupa społeczna, wielcy przemysłowcy. To tradycje górnicze miały wpływ na zakorzenienie napływowej ludności właśnie na Górnym Śląsku.
Pokryjmy hałdy zielenią	Węgiel

„Śląska hałda” opowieść o przemianie Aleksandra Goniewicz	„Śląska hałda” opowieść o przemianie Aleksandra Goniewicz
	
 Województwo Śląskie INSTYTUT IM. WOJCIECHA KORFANTEGO Regionalny Instytut Kultury im. Wojciecha Korfa jest instytucją kultury Samorządu Województwa Śląskiego. Polskie Radio Katowice Dofinansowane przez Unię Europejską	 Województwo Śląskie INSTYTUT IM. WOJCIECHA KORFANTEGO Regionalny Instytut Kultury im. Wojciecha Korfa jest instytucją kultury Samorządu Województwa Śląskiego. Polskie Radio Katowice Dofinansowane przez Unię Europejską